

FRACURILE NEGRE

1. Brasarda cu nestemate
2. Inimă de Oțel
3. Strada Jérusalem
4. Arma nevăzută
5. Mama Léo
6. Înghititorul de săbii
7. Cavalerii Tezaurului
8. Banda Cadet

PAUL FÉVAL

FRACURILE NEGRE

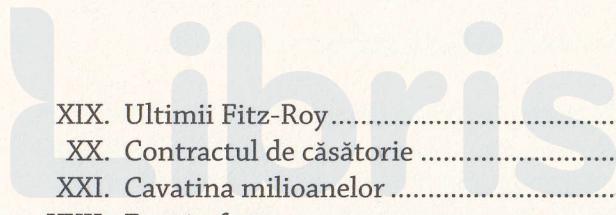
8

BANDA CADET

Traducere din limba franceză de
AURELIA ULICI

Cuprins

Prolog	5
I. Salonul cu patru ferestre	5
II. Strada Culture	7
III. Intrați, doamnă	17
IV. Angèle	22
V. Nașul lui Angèle	27
VI. Două foi de hârtie	33
VII. Mumia	40
Partea întâi. O evadare și un contract	47
I. Înmormântarea săracului	49
II. Cioplitorul în marmură	56
III. Domnișoara Clotilde	62
IV. Vizavi de închisoarea La Force	68
V. Perdelele verzi	74
VI. Domnul Laronneur	79
VII. Parola „Mâine se va lumina de ziua“	84
VIII. Lovitura de măciucă	90
IX. Lurette	95
X. Doctorul Lenoir	100
XI. Georges și Albert	106
XII. Mâna înmănușată	111
XIII. Scapularul	117
XIV. Povestea Fracurilor Negre	123
XV. Colonelul	128
XVI. Adèle Jaffret	134
XVII. Strada Bondy	140
XVIII. Salonul Jaffret	146

XIX. Ultimii Fitz-Roy	151
XX. Contractul de căsătorie	156
XXI. Cavatina milioanelor	162
XXII. Față în față	168
Partea a doua. Clément-Ciungul	173
I. Noaptea de 5 ianuarie	175
II. Domnișoara de Clare	180
III. Sfârșitul întâlnirii între patru ochi	185
IV. Schimbarea la față	190
V. Intrigile lui Échalot.....	195
VI. Oră nepotrivită	200
VII. Victoria lui Échalot	205
VIII. Fiare feroce turbate	211
IX. Rochia de tafta.....	216
X. Interogatoriul lui Lurette	221
XI. Raportul lui Pistolet	226
XII. A plăti legea.....	232
XIII. Oremus.....	237
XIV. A unsprezece dală	242
XV. Neînțelegeri în gașcă	247
XVI. <i>Fifty thousand</i>	253
XVII. Un certificat de căsătorie, două certificate de naștere.....	259
XVIII. Încotro se ducea.....	264
XIX. Acolo!.....	267
XX. Camera lui Albert.....	271
XXI. Georges	277
XXII. Sacrificiul.....	283
XXIII. Cântec de dragoste	289
XXIV. Drumul pe malul râului	294
XXV. Un oraș cucerit.....	300
XXVI. Alegerea!.....	306
XXVII. Umbre chinezești.....	312
XXVIII. Dreptul de a muri	318
XXIX. Sacul	324
XXX. Deznodământul	329

I

Strada Culture

Într-o seară de iarnă a anului 1840, pe un frig aprig și umed, un om sărman intră în postul de pază din strada Culture-Sainte-Catherine. Avea o mutră naivă și ușor uimită. Purta un costum de orășean, foarte jerpelit, cu un șorț de ucenic de spițier, al cărui buzunar imens se căsca peste burtă. În buzunar avea un pachet destul de voluminos, înfășurat în hârtie de împachetat.

Ceru voie să se încâlzească lângă sobă, și i se dădu voie, cu bunăvoieță. Era pe inserat, și în camera corpului de gardă se făcuse aproape întuneric. Încă nu aprinsese rău lampă cu ulei.

Când sărmanul om plecă, nimeni nu observă că nu mai avea pachetul în buzunarul șorțului mare.

La câțiva pași de corpul de gardă se înălța o casă cu înfățișare destul de impunătoare, cu fațada acoperită de un zid. I se spunea palatul Fitz-Roy. Ultimul duce de Clare (cel care purta titlul de prinț de Souzay) locuise acolo un timp, împreună cu prințesa, soția sa. Se spunea că acum erau despărțiti. Si casa rămăsese atât de goală, încât după moartea unui portar bătrân, care rămăsese acolo ca un câine în coteț după plecarea stăpânilor, poarta cea mare pentru trăsuri nu mai fusese văzută niciodată rotindu-se în balamale.

Atât iarna, cât și vara, de jos și până la ultimul etaj al palatului, obloanele închise ascundeau ferestrele, ceea ce nu era nici o placere pentru locuitorii cartierului.

Pe bună dreptate, negustorii din jur spuneau:

– E ca și cum pe strada noastră ar exista un monument din cimitirul Père-Lachaise. Să vândă sau să închirieze! Ar avea unde să bage douăspre familii de rentieri sau o fabrică de obiecte din bronz, care ar face să progresee comerțul.

Îeșind din corpul de gardă, omul cu pachetul se ascunse pe o alei îngustă și întunecoasă, situată vizavi de palatul Fitz-Roy. Poate o făcuse

doar pentru a se adăposti, căci ploua. Trebuie să spunem totuși că în spațiul care semăna cu o gheretă, părea mai curând o santinelă stând la pândă.

Să mai adăugăm și că nu era singur. Pe o altă alei, la fel de întunecoasă, care ieșea dincolo de palatul Fitz-Roy, un alt individ se adăpostea și el de ploaie. Ținea între buze o țigară, pe cap avea o pălărie veche, cenușie și jerpelită, pusă pe-o ureche peste părul lins de un blond spălăcit, și purta o redingotă cu croială „elegantă”, care nu făcea mai mulți bani decât o zdreanță. Toate astea se zăreau la lumina slabă a felinarului, pe care vântul îl legăna chiar deasupra lui.

Dar cei doi nu se mai văzură mult timp. Imediat ce bărbatul ieșit din corpul de gardă schimbă cu el un semn, de departe, se cufundă și unul și celălalt în întunericul adăpostului.

După vreun sfert de ceas, o umbrelă șiroind de apă dădu colțul străzii Saint-Antoine. Apăra, de bine de rău, un bărbat în vîrstă cu înfățișare modestă, care ținea de mână o fetiță foarte mică.

Pălăria cenușie fluieră și spuse, nici tare, nici încet:

– Échalot!

Celălalt răspunse printr-un fluierat asemănător și mormăi:

– Aici sunt, Amédée, mereu la datorie, până la moarte!

Când trecu prin fața corpului de gardă, bărbatul cu umbrela și fetița fură luminați o clipă de scăparea lămpii cu ulei. Copila, la fel ca tatăl ei, era îmbrăcată în negru. Se lipea de el, țopăind și ciripind râzând, în ciuda frigului care-i îmbujora obrajii.

Échalot, bărbatul cu pachetul, o privea cu un aer de om cumsecade.

– Când Saladin o să fie de vîrstă ei, o să vezi că o să fie și mai drăguț!... Ia te uită! Nu-l mai văd pe Amédée! Atenție! Este chiar taica Morand cu micuța sa Tilde.

Se trase repede în umbră.

Bătrânul și fetița ajunseră în fața porții mari a palatului. Se opriră.

Și atunci se petrecu ceva ce ar fi putut fi considerat un eveniment și care, fără îndoială, i-ar fi scos în prag pe toți negustorii din cartier, în pofida vremii rele, dacă ar fi știut ce se întâmplă.

Dar nimici nu mișca, fiindcă nimici nu știa.

Jupân Morand, cum îi spunea Échalot, îi dădu fetiței să țină umbrela, spunându-i:

– Fii cuminte, domnișoară Tilde, și nu te uda.

În același timp, scoase din buzunar două chei mari, din care una fu imediat însipătă în broasca principală a porții pentru trăsuri. Dar asta nu

era tot. Échalot, care privea cu o curiozitate lacomă, gândi corect: „De-atâta vreme, trebuie să fi ruginit groaznic!”

Și într-adevăr, indiferent cât se străduia mâna tremurândă a bătrânlui, broasca rezista.

„Ar fi nevoie de un specialist!” gândeaua deja Échalot. „Haide! Încearcă să-nfigi ceva în buclă, jupâne!”

Ca și cum ar fi urmat sugestia mută, bătrânlul trecu cea de-a doua cheie prin inelul celei dintâi și, folosind-o ca pe-o pârghie, apăsa cu amândouă mâinile. Piedica sări!

– Bravo! făcu Échalot. Lacătul acum!

Morand pipăia deja gaura „toartei”, cu a doua cheie. De data asta merse repede și ușor. Poarta grea se roti gemând din balamale, lăsând la vedere o deschidere largă, tăcută și întunecată, ca pragul abisului.

– Vino repede, îi spuse fetiței, abia dacă avem timp.

Dar în loc să-l asculte, fetița dădu înapoi îngrozită.

– Nu vreau! bâigui ea. Mi-e frică.

– Frică de ce, prostuțo?

– Știi eu? De strigoi.

– Dracă! făcu Échalot. Locul e numai bun pentru aşa ceva.

Se înfioră și el puțin, înainte de a adăuga:

– Deși astea-s prostii. Morții n-au nici picioare, nici labe cu care să se plimbe.

Cu o nerăbdare de bătrân, Morand apucă brațul fetiței, care tipă. O împinse înainte.

– Taci odată! îi porunci. Nici măcar n-am fost văzuți! murmură el, ștergându-și fruntea, care șiroia de sudoare sub ploaia înghețată.

În privința aceasta, știm că se înșela. Abia se închise la loc poarta palatului, că bărbatul cu pălăria cenușie se și repezi afară din ascunzătoare. Era, în adevaratul sens al cuvântului, un individ cu mutră rea, trădând mizeria plină de ifose, viciul fanfaron și hidroasa elegantă a filfizonului înglodat în noroi până-n creștet. Parisul adăpostește adevarate comori din specia asta: în cele mai adânci străfunduri ale mizeriei umane mișună tipul pur al Don Juan-ului urât, zdrențeros, dar mereu cuceritor.

Échalot îi ieși în întâmpinare amicului său și-i întinse mâna prietenos:

– Cum îți mai merge, Amédée, de trei zile de când nu te-am văzut?

Similor (acesta era numele de familie al lui Amédée) îi întinse un deget. Purta mănușă!

– L-ai recunoscut, e chiar el? întrebă el.

— Zău aşa! răspunse Échalot. De altminteri, a venit și azi-dimineață, înainte de răsărit, cu lemnaria unui pat, saltele și două coșuri, cu vin și mâncare... Da' tu nici măcar nu te interesezi de Saladin?

Similor ridică din umeri.

— Eu ţi-am lăsat ţie în seamă grijile materiale, replică el, tu ești bun pentru aşa ceva. Eu mă ocup de viitorul său. Când va împlini vârsta unei educații liberale, mă voi ocupa eu.

— Știi unde l-am pus?

— Mi-e indiferent...

— N-ai inimă de tată, Amédée, îl întrerupse Échalot cu reproș, față de fiul tău natural, pentru care eu nu sunt decât doica și tată adoptiv. L-am pus la sănul guvernului, aici, aproape... și în loc să fumezi havane cu muștiuc, ai face mai bine să contribui cu un cent pentru laptele lui. Știi doar că n-am averi.

— Ia te uită! spuse brusc Similor. Notează cât cheltuiești cu mâncarea, și o să-ți achit mai târziu. Nu mă pot obișnui cu măruntișurile casnice. Hai să discutăm afaceri: până la noi ordine, tu ești de planton aici.

— Spune-mi măcar despre ce e vorba, se rugă Échalot. Sunt, într-adevăr, Fracurile Negre?...

Mâna lui Similor îi astupă gura, ca un căluș.

— Nenorocitule! strigă el. În plină stradă! Astfel de mistere!

— Mi-a scăpat, bâigui Échalot.

— De data asta te iert, dar prudentă! zise Similor.

Puse trei semne de exclamație după acest cuvânt, și continuă:

— Eu mă duc până la bistroul L'Épi-Scié, să-i spun domnului Tupinier că bătrânul și micuța au sosit. Ține la mine datorită calităților mele, deși-l cam enervează să vadă că am mai mult succes la dame decât el.

— Ar trebui căutat mult, spuse Échalot cu o adâncă și duioasă admirăție, un om dotat cu toate calitățile tale. Dac-ai avea doar un strop de sensibilitate față de mine, cel mai bun prieten al tău, și pentru fiul tău, pe care-l alăptez...

Échalot era vorbă lungă când se referea la probleme de inimă. Frumosul Amédée i-o tăie scurt, cu o palmă pe umăr și încheie:

— Rămâi aici, bătrâne, și de îndată ce se arată trăsura, trage o fugă până la L'Épi-Scié. O să întrebi de...

— De domnul Tupinier, la naiba!

— Nici gând! O să întrebi de mine, Amédée Similor, a cărui importanță sporește pe zi ce trece. Știi? Când nu va mai fi posibil să ne tutuim, o să te anunț.

Îl înțoarse spatele și se îndepărta, luând-o spre bulevard.

Rămas singur, Échalot îl urmări cu privirea până la colțul străzii.

— Cât despre șmecheria de a se îmbrăca mereu astfel încât să sară în ochi, nimic de zis, spuse el, dând din cap. La fel stau lucrurile cu flegăduseala, cu imaginația dezlănțuită, culoarea la modă a părului, îndrăznea la față de dame și tot ce mă face să-l invidiez. Are succesul lui Adonis în Antichitate! Cât despre un strop de inimă, care să-i bată sub vestă, asta niciodată! Habar n-are de atracțiile firești din căminul casnic. Se zice că de asta e nevoie pentru a urca mai ușor pe scara ambicioi și a profiturilor. Dacă-i adevărat, atunci cu atât mai rău! Eu, unul, prefer să ignor bucuriile amorului propriu, decât să le plătesc cu prețul sufletului meu sensibil! O să mă duc să-l alăptez pe Saladin.

Se întoarsee la corpul de gardă, unde găsi, în colțul în care-l lăsase, pachetul de hârtie legat cu sfoară. Îl luă și-l deschise prin partea de deasupra, să cum faci cu pungile în care este piper. Imediat, în ambalaj ceva începu să se miște și să tipărească.

— Ciocu' mic, Saladin, belea ce ești! spuse Échalot cu tandrele inflexiuni ale unei mame. Nu-i momentul să te înfurii tocmai când îți se aduce mâncărlica!

Între timp, scoase din buzunarul mare al șorțului o retortă de sticlă, al cărei capăt fu înăștat de o enormă gură de copil, ieșind din pachet și apucând gâtul ca să soarbă lacom.

Era Saladin, fiul natural al lui Similor și cel adoptiv al lui Échalot.

Oamenii din corpul de gardă se apropiară, făcând cerc în jurul celor doi.

În curtea palatului Fitz-Roy, jupân Morand încerca să-o convingă pe fetiță care plângă, cuprinsă de una dintre acele spaime de copil, care nu poate fi potolită cu nimic altceva în afară de lumina zilei. Ceea ce era în jurul ei nu avea, în sine, nimic deosebit de însăpămantător: era o curte, năpădită de ierbură ca pe câmp, în dreapta aflându-se loja portarului, în stânga grăjdurile, iar în fund, palatul, unde se ajungea pe un peron, ale cărui trepte dispăreau sub tufele înalte ale plantelor uscate.

Bătrânul intră în lojă și bâjbâi îndelung, amețit de tipetele copilei. În cele din urmă găsi pe jos, lângă sobă, un felinar și, scăpărând un chibrit, lumină imediat interiorul încăperii, în care nu mai rămăsesese nici o mobilă.

Fetița tăcu, dar continuă să se lipească de el, plimbându-și de jur-imprejur privirile curioase și speriate.

— Vezi bine că nu-i nici un strigo, îi spuse bătrânul, încercând să zâmbească.

Însă copila răspunse:

– Pentru că i-am văzut pe toți când era întuneric!

Înțând într-o mână umbrela, căci ploaia înghețată era tot mai puternică, iar în cealaltă felinarul, bătrânul ieși din lojă și străbătu curtea. Micuța Tilde îl urma, înțându-l de poala redingotei, dar se împiedica la fiecare pas, fiindcă iarba scosese din loc pavelele. Ajunseră la peron, ale cărui trepte desprinse se clătinau, și urcară prin pădurea de bălării uscate. Acum bătrânul avea la brâu o legătură mare de chei.

Deschise ușa care dădea spre peron și pătrunse într-un vestibul umed și rece, în care nu se afla nimic, cu excepția unui obiect care-i smulse copilului un tipăt de groază.

Era scheletul unui ogar de talie mare, măruntit de trecerea timpului, aşa cum ar fi putut să facă cel mai îndemânicat preparator, și zacea pe dalele negre și albe, la câțiva pași de prag.

– E clar că ar fi trebuit să-l mut pe César, mormăi bătrânul printre dinți.

Strânse umbrela, puse pe jos felinarul și târî scheletul câinelui într-un colț al vestibulului, adăugând:

– Fii cuminte, domnișoară Tilde, César n-o să te muște dacă ești cuminte. Când trăia, era un animal bun și frumos. Mâncase odată un cireșar de-al ticălosului de Jaffret. Pariez că el este cel care l-a lăsat închis aici atâtă timp... Ah! Multă vreme a trecut din seara aceea!

Luă din nou felinarul și urcă scara. Fața, acum luminată, părea mai puțin bătrână decât înținta. Exprimă blândețe, încăpătanare și o anumită modestie a minții.

Micuța Tilde urca în urma lui, tremurând toată. Nu mai scotea nici o vorbă, dar mutrița ei intelligentă trăda din plin sentimentul confuz de groază pe care i-l inspira casa moartă.

Într-adevăr, aici totul era mort, iar scheletul nobilului prieten al foștilor stăpâni, câinele César, culcat de-a curmezișul pragului, putea slui drept firmă a tristeții locuinței abandonate.

Copila și însoțitorul ei străbătură mai multe încăperi goale, ale căror tapiserii atârnau fâșii. Nu mai rămăsese nimic, nici măcar un scaun. Pașii lăsau urme în praful gros, și, în ciuda adăpostului oferit de obloanele închise, vântul pătrundeau prin geamurile sparte. De când trecuseră de vestibul, nu întâlniseră nici un obstacol. Toate ușile erau deschise.

În cea de-a patra cameră de la primul etaj, domnul Morand se opri, în sfârșit, în fața unei uși închise și, în timp ce alegea o cheie din legătură, îi spuse fetiței:

– Aici n-o să-ți mai fi teamă, domnișoară Tilde. Vei avea un foc bun, la care să te încâlzești, și, dacă îmi zâmbești, capeți o prăjitură.

Împinse ușa. Trebuie să recunoaștem că flacăra felinarului lumina slab o încăpere, care nu semăna prin nimic cu acelea pe care le traversaseră. Era o sală de mari dimensiuni, cu patru ferestre, în fața căroră cădeau în falduri grele niște draperii de culoare închisă, dar frumoase. Câteva scaune cu o formă foarte veche se înșirau de-a lungul pereților îmbrăcați în minunate lambriuri, pe care erau agățate tablouri mari cu rame aurite, înnegrite. Deasupra portretelor, care se distingeau cu greu, căci razele felinarului erau înghițite de întuneric, atârnau niște blazoane, aruncând scânteie pe ramele sculptate.

În fund, focul bun anunțat de bătrân, care probabil că arsesecu putere, dar ai cărui tăciuni se stingeau sub cenușă, mocnea în vatra unui șemineu înalt și încăpător din marmură sculptată, ce sprijinea o oglindă de Venetia, prin să într-o ramă monumentală.

Printre toate lucruri, mărețe ca amintirile de odinioară, două obiecte moderne, săracăcioase, dar curate, uimeau privirea. În primul rând, un pat din lemn de acaju, nou-nouț, părând abia ieșit dintr-un magazin de mărfuri ieftine de pe strada Cléry, apoi un gheridon delicat, furniruit tot cu lemn de acaju și de aceeași proveniență cât se poate de burgheză, pe care se afla o tavă pentru ceai, o friptură rece de pasăre, prăjituri, o carafă și mai multe sticle.

Când trecu pragul acestei camere, figura domnului Morand deveni, dacă e cu putință, și mai gravă. Cu un gest involuntar, ridică pălăria, de-ai fi zis că intra într-o biserică.

– Așa-i că e frumos, Tilde, strengărița mea? o întrebă.

Copila făcea niște ochi mari, curioși, dar supărăți. Era limpede că nimic de acolo nu i se părea frumos, poate doar mahonul lucios al patului și al măsuței. Nici măcar nu se uita la prăjituri.

Domnul Morand o ridică în brațe și o așeză într-un fotoliu enorm, în care dispărea ca o ciocârlie servită pe una din acele tăvi mari de argint, pe măsura poftei de mâncare a strămoșilor noștri și a scuturilor cavalerilor. Domnul Morand împinse fotoliul lângă gheridon, îndulci cu zahăr un pahar cu vin, trase mai aproape prăjiturile și spuse:

– Hai, mănâncă, dacă vrei. Eu am ceva de lucru.

Și, suflecându-și mâncile, se apucă, într-adevăr, de o treabă cu totul neobișnuită. În primul rând, îngrămădi butuci de lemn în vatră, aprinzând din nou focul. Apoi, luând o matură, curăță bine dușumeaua, după care șterse mobila dintr-o mișcare. Sudoarea îi șiroia pe frunte, însă nici nu-și dădea seama. Vorbea de unul singur: